

سازمان حفاظت محیط زیست

معاونت محیط طبیعی و تنوع زیستی

دفتر حیات وحش و آبریزان آبهای داخلی

شیر ایرانی یا آسیایی

(*Panthera leo persica*)

تهیه کننده : سیده مرزیه موسوی

با همکاری ممد رضا مسینی

دی ماه ۱۳۹۵

زیستگاه

آخرین بار در سال ۱۳۲۱ در ارتفاعات دزفول دیده شده است زیستگاه آن در دشت ارژن فارس بوده و گزارشهای محققان در حدود ۱۵۰ سال پیش نشان می دهد پراکندگی وسیعی از دزفول، مسجد سلیمان، شوش، رامهرمز تا بوشهر، کازرون و کام فیروز فارس داشته است. در حال حاضر تنها در حدود ۳۵۰ قلاده شیر ایرانی در قرق جنگلی گیر واقع در شمال غربی هندوستان نگهداری می شوند.

آخرین گزارشها مربوط به شیر ایرانی مربوط به مشاهده یک شیر ماده در سال ۱۳۲۰ در ۶۴ کیلومتری شمال دزفول و شیر ماده دیگری در سال ۱۳۲۱ در شمال غربی دزفول می باشد، تا حدود سال ۱۳۲۰ گروههای چهار تا پنج تایی شیردر پناهگاه حیات وحش کرخه فعلی مشاهده شده بود.

زیستگاه این حیوان در ایران در مناطق جنگلی، بوته زارها و علفزارهای نزدیک به آب واقع در نواحی جنوب زاگرس و بیشه زارهای خوزستان بوده است.

مشخصات

حیوانی است شبگرد که صبح زود و غروب فعالیت بیشتری دارد معمولاً به صورت اجتماعی زندگی می کند و به صورت سینه خیز به طعمه خود نزدیک می شود، سرعت آن در حالت عادی چهار کیلومتر در ساعت

است. شیر آسیایی در مقایسه با زیرگونه آفریقایی قدری کوچکتر است و یالهای کوتاهتری دارد. گله ماده کم تعدادتر است و شیرهای نر نیز منزوی ترند. در زیستگاههای ایران غذای اصلی او را گراز و در مناطق زاگرس و خوزستان احتمالاً گوزن زرد و در مواقع گرسنگی و کمبود طعمه جانوران اهلی مانند گاو و گاو میش تشکیل می داده است. از جمله عوامل انقراض این گونه می توان به شکار، تخریب زیستگاه و کمبود طعمه اشاره کرد.

IranDeserts.com

شیر آسیایی در باغ وحش توپس کراس

ببر مازندران

(*Panthera tigris virgata*)

زیستگاه

زیستگاه این حیوان نیزارها، تالابها و بوته زارهای واقع در مناطق جنگلی خزر بوده است. در گذشته پراکندگی وسیعی در مناطق جنگلی دریای خزر از آستارا تا پارک ملی گلستان و سرخس داشته است. پراکنش جهانی آن شرق ترکیه، عراق و قفقاز بوده و ببر مازندران غربی ترین پراکنش را داشته است.

مشخصات

بزرگترین عضو خانواده گربه سانان است. حیوانی است شبگرد و به صورت انفرادی زندگی می کند معمولاً از درخت بالا نمی رود ولی بر خلاف اغلب گربه سانان به آب تنی علاقه زیادی دارد و گاهی اوقات ساعات گرم روز را در آب می گذراند.

از پستانداران متوسط تا بزرگ نظیر مرال، گراز، شوکا، خرگوش، پرندگان، خزندگان و در مواقع کمبود طعمه از گاو و گاومیش اهلی تغذیه می کرده است، ببرد در یک وعده غذایی می تواند ۴۰ کیلو گوشت بخورد.

جفتگیری حیوان در زمستان صورت می گیرد، مدت آبستنی حدود ۱۰۵ روز است و سن بلوغ بچه ها چهارسالگی است، طول عمر در اسارت ۳۰ سال است.

تا حدود ۱۰۰ سال پیش تعداد نسبتاً زیادی ببر در شمال کشور از آستارا تا سرخس وجود داشته است. گزارشاتی از مشاهده ببر در اطراف بابل، شبه جزیره میانکاله، سرخس و کشف رود و پارک ملی گلستان وجود دارد. آخرین ببر در سال ۱۳۳۸ در

جنگل گلستان به دست یک شکارچی محلی شکار شد.

در حال حاضر دو تخته پوست ببر یکی در موزه تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست و دیگری در موزه داراباد وجود دارد. شکار بی رویه، تخریب زیستگاه به خصوص خشکاندن تالابها و کم شدن طعمه از مهمترین عوامل انقراض این حیوان به شمار می رود.